

« tactus virorum illorum, noveris te positam in vestigiis Salvatoris. Ludibria, et vulnera corpori tuo imposita, fuerunt gemmæ, quas in illa corona, et adesse vidisti, et deesse. »

7. — Tertullianus ludibria illa, quibus miles ille Christianus, eo quod ob reverentiam coronæ spinæ Salvatoris, coronam ex floribus contextam in capite portare detrectrarit, derisus fuit, describens ait¹: « Denique singuli designare, eludere eminus. in frendere cominus in nostrum. Tribuno defertur, et persona jam ex ordine accesserat. Statim tribunus: Cur inquit, tam diversus habitu? Negavit ille, cum cæteris sibi dicere. Causas expostu-latus: Christianus sum, respondit: O militem in Deo gloriosum! exclamat in ejus laudem Tertullianus. Militia est vita hominis super terram, inquit Job: Nos igitur qui sub vexillo crucis Christi militamus, saepe ab ipsomet quoque impiis Christianis digito monstramus, quando ab hominum mundanorum torrente nos sequestrare contendimus; illorumque sannæ et ludibria sunt veluti totidem acutissimarum spinarum puncturæ, quæ ob verecundiam nostrum colore sanguineo imbuunt vultum. Ut igitur in tali afflictione constituti constantes maneamus, in hanc coronam Regi cœlorum per ludibrium impositam oculos nostros conjiciamus, nosque hoc verbo: Christianus sum, obarmemus: discamusque illud S. Petri monitum²: Si autem ut Christianus, non erubescat: glorificet autem Deum in isto nomine. Exeamus igitur ad eum extra castra, ut S. Paulus ait³: Improperium ejus, id est, hanc coronam portantes.

DISCURSUS IX.

OMNES OLIM ADVENTÆ CORONÆ, CHRISTO JURE MERITO CONVENIEBANT; UBI ET VARIE CIRCA HUJUS CORONÆ SPINAS MORALITATES ADDUCUNTUR.

IDEA SERMONIS. — 1. Christus triplici regno devicto, promeruit coronam triumphalem. Etiam tria nova regna fundavit. — 2. Quare Sancti depinguntur coronati quadam scutu in capite. — 3. Christus etiam promeruit coronam obsidionalem. — 4. Et coronam civicam. — 5. Sicuti etiam coronam muralem. — 6. Coronam castrensem. — 7. Ac denique navalem. Alie ejusdem coronæ spineæ in die Parasceves ruscere. Quomodo coronationem Christi recompen-sare possimus. — 8. Adducitur triplex spiritualium spinarum genus. Sub spinis divitiarum latet omne peccatorum genus. — 9. Quinam Prælati in coronam Christi plectant spineam. — 10. Quidam Novitus Capuccinus visus fuit in prandio non nisi spinas man-ducare.

Et milites plectentes coronam de spinis, imposuerunt capiti ejus. Joan., xix, 20.

1. — Judæi Christum se Regem et promissum in lege Messiam declarasse prætendentes (dicentes

¹ TERTULL., ib. — ² I PET., IV, 16. — ³ HEB., XIII 43.

se Christum Regem esse) ut suam adversus illum effunderent rabiem, ipsum, tanquam Regem scenicum et ludicrum, corona spinea cinxerunt, non intelligentes, quod Deus hæc omnia ad mysterium indicandum ordinaret; siquidem Christus, ut videbimus, heroicis, et virtuosis operibus suis se omnibus coronis, ad illa usque tempora dari solitis dignissimum esse probavit. Porro Salmeron ait¹: « Sunt plures species coronæ, nam auctore Gellio, atque aliis quibusdam, quædam erat triumphalis, quæ imperatoribus, ob victoriam ad triumphum in urbem redeuntibus, permittebatur; et primum cœpit fieri ex lauro, deinde ex auro purissimo. » Quoad coronam vero Christi in eodem tractatu in hæc verba subjungit: « Illi etsi ad dedecus ei augendum hoc excogitaverint, ipse tamen Christus sponte acceptare voluit talam coronam, quia ea verum sibi regnum comparavit. Erat enim dignus corona triumphali, quia tria regua morte sua acquisivit. » Ex hisce autem acquisitis regnis primum fuisse dicere possumus, regnum mundi, quod antea Princeps tenebrarum suæ tyrannidi subjugaverat, de quo Christus dixerat²: Nunc princeps mundi hujus ejicietur foras; et ego si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad meipsum. Secundum vero regnum est sancta Dei Ecclesia, quam hic in terris fundavit, de qua Gabriel B. Mariæ Virgini prædixerat³: Dabit illi Dominus secundum David patris ejus, et regnabit in æternum, et regni ejus non erit finis. Tertium denique est regnum cœlorum, quod nobis comparavit: ideoque dicitur: Regnum tuum regnum omnium sæculorum. Et quidem tametsi ipsem Dei Filius fuerit, hoc tamen regnum sibi comparare voluit⁴: Nonne oportuit pati Christum, et ita intrare in gloriam suam? Et vero præter tria hæc comparata regna, in plectu erat, ut totidem alia regna destrueret, scilicet regnum inferni, mortis, et peccati. Porro Salmeron ait⁵: « Solent victores hostis victi arma gestare, ad gloriam, et perpetuam memoriam. Arma autem Satanæ, contra quæ Christus pugnat, peccata nostra sunt, quæ in spinis denotantur; hinc Agnus noster cornatus est, quia sua passione sustulit peccata mundi, et aculeos peccatorum nostrorum, quasi spinarum, in se per-fregit. »

2. — Incognitus Carmelitanus P. Michael de Bononia super illa Psalmi verba: Domine, ut scuto bona voluntatis tuæ coronasti nos: Romanos in signum superati inimici, coronæ loco scutum quadam in capite suo deportare solitos fuisse scribit⁶; ideoque Ecclesiam ad illorum imitationem hunc introduxisse ritum, ut in signum detriumphati demonis, mundi, et sui ipsius, Sancti depingantur

¹ SALM., t. X, tr. 30. — ² JOAN., VII, 31. — ³ LUC., I, 32. — ⁴ ID., XXV, 26. — ⁵ SALM., ib. — ⁶ MICHAEL DE BON., in Psal.

habentes in capite scutum quadam, loco diadema-tis; atque ideo longe convenientius erat, ut Christi vertici diadema quadam imponeretur, utpote qui innumerabiles ab iisdem hostibus reportabat victorias, quique proinde in sermone ultimæ Cœnæ confiden-ter dixerat¹: Confidite, quia ego vici mundum. Præter ea non conveniebat, ut hæc corona ad instar aliorum regum aurea esset, vel gemmea, quia pas-sionis suæ doloribus mediantibus, suas reportando victorias, regna conquisivit; ac proinde titulus regius crucis patibulo fuit affixus, fuitque vir dolorum appellatus²; ac demum de ipso prophetatum fuit³: Principatus ejus super humerum ejus.

3. — Meruit quoque coronam, quæ obsidionalis dici soleat, de qua in hæc verba scriptum compe-rio⁴: « Præcipua obsidionalis erat, quæ tanquam virtutis preferens spectatissimum insigne, aesti-matione immensa, longe præcellere credita est; hæc enim ex illo fiebat gramine, ubi cives obsi-dione essent liberati, quæ nulla inferior publica militari lege definitur, quippe cæteras Impera-tores ac Duces singulis militibus tradunt; gramine vero multo maximum decus præferens, nisi ab universo exercitu servatori suo concedi mi-nime poterat. » Hanc autem coronam omnes milites concorditer, nemine discrepante, capiti ejus imponentes, fortiter impresserunt: Et milites plecten tes coronam de spinis. Erant porro idololatriæ ac gentiles, et ideo per spinas, quæ steriles sunt, aptissime denotati: atque ideo licet non intelligenter mysterium, hac tamen præcipue merito Christum coronarunt, quia scilicet totum mundum a valida quadam obsidione, per quinque mille et amplius annos incessanter ab hoste tartaro continuata, scilicet idololatria, per amaræ passionis suæ merita potenter liberavit.

4. — Est et alia corona quæ inter benemeritos distribui solebat, quæ civica appellabatur, de qua Alexander ab Alexandro ita scribit⁵: « Civica ex querna fronde sit. » Hanc unus civis alterius dabant in præmium, eo quod in bello sibi vitam sal-vasset. Et vero cuinam hæc corona melius conve-nisset, quam Salvatori nostro, unumquemque nostrum in particulari, et in universalis salvavit, adeo ut unaquæque anima dicere possit⁶: Domine Deus sat-is meæ? Finis enim, ob quem Angelus eum in terram descendisse nunciat, hic erat⁷: Ipse enim salvum faciet populum suum. Unde ipsem in sermone ultimo æternum Patrem suum his verbis affatur⁸: Pater, quos desisti mihi, servabame eos. Ego veni, ut vitam habeant, et abundantius habeant⁹. Porro eadem hæc corona Christi alio quoque titulo debebatur, cum enim ab eo tempore, quo cœlum

¹ JOAN., XVI, 33. — ² ISA., LIII, 3. — ³ ISA., IX, 6. — ⁴ ALEX. ab ALEX., lib. Geneal. — ⁵ ALEX., ibid. — ⁶ Ps. LXXXVII, 2. — ⁷ MATTH., I, 12. — ⁸ JOAN., XVII, 12. — ⁹ ID., X, 10.

pro nobis creatum fuit, a cœlesti Paradiso exulassemus, in die mortis suæ nos omnes ab exilio revo-cabat; in cuius signum latro quidam ingressus est Paradisum, factusque est æternæ, et beate patriæ perpetuæ civis¹: Jam non estis hospites et advenæ, sed estis cives Sanctorum, et domestici Dei.

5. — Quarta corona appellabatur muralis; hæc autem, ut Salmeron ait², « donabatur ab Imperatore ei, qui primus muros subiisset, inque oppidum per vim ascendisset. Hæc ad excitandos ad oppugnationem militum animos ex auro siebat. » Redemptor autem noster, ut paulo post idem auctor ponderat, primus perrupit acheronta, trophaisque gloriis spoliavit: Invasit enim limbum, ex eoque animas electas eripuit³. Ascendens in altum, captivum duxit captivitatem. Etenim cœlestis Hierosolymæ moenia haec tenus inexpugnabilia erant; unde Salvator noster ait⁴: Regnum cœlorum vim patitur, et violenti rapiunt illud: at vero Redemptor noster per mortem suam in cœlos ascensum, ascensum hunc in cœlestem patriam nobis quoque facilem effecit; nam æternitatis alitum devicta morte nobis reseravit.

6. — Erat et corona castrensis, ut Salmeron ait⁵, « similius aurea, quæ donabatur ei, qui primus hostium castra pugnando introisset. » Quis autem fortissima inimici infernalis castra primus ingredi ausus fuit, præterquam Christus, Inferni claustra penetrans, exsoliens principatus et potestates. ac palam triumphans? ut inquit Paulus⁶. Unde et Ecclesia in hymno canit: « O vere digna hostia, per quam fracta sunt tartara, redempta plebs capti-vata, redditæ viteæ præmia. Consurgit Christus tumulo, victor reddit de barathro, tyrannum trucdens vinculo, et paradisum reserans. »

7. — Erat et navalis corona, quibusdam quasi navis rostris insignita, qua donari solebat, qui prius maritimo prelio in navem hostium vi transiliisset. Porro Redemptor noster ait⁷: Veni in altitudinem maris; atque ad stabiliendam fluentiam Ecclesiae suæ naviculam⁸ (Ecce Satanæ expetivit ut cribaret vos) eamdem in mare conjecit, quæ inter syrtes et scopulos innumerarum contradictionum, et tempestatum pericula natando pyraticam infernalis inimici navim, a qua impugnabatur feliciter submersit. Unde in hymno canit Ecclesia: « Ad coenam agni providi, et stolis albis candidi, post transitum maris rubri, Christo canamus Principi, etc. » Ex cuius sacri poematis decursu navicula Christi assecuratio, et navis pyraticæ submersio clare deducitur. Dicite igitur, vos obsecro: nunquid justum est, ut cum Rex noster corona quadam cinctus sit, quæ omnibus aliis ab antiquis adinventis coronis æquivalat et præponderat, omnes

¹ EPH., II, 19. — ² SALMER., ib. — ³ EPH., IV, 8. — ⁴ MATT., XI, 12. — ⁵ SALM. — ⁶ COLOSS., II, 15. — ⁷ Ps. LXVIII, 3. — ⁸ LUC., XXI, 11.

evocemus, et invitamus animas illis Canticorum verbis¹: *Egredimini, et videre filia Sion Regem Salomonem in diademe, quo coronavit illum mater sua, in die desponsationis illius, et in die latitiae cordis ejus?* Quem textum S. Bernardus de corona spinea exponit², quam Salvator noster tanto cum jubilo exceptit, ac si nuptias cum illa celebraturus fuisse. Enimvero quis vestrum crederet, hasce spinas post sedecim elapsa saecula ad pristinum virorem reddituras, et de novo germinaturas esse? et tamen, ut paulo post dicemus, idipsum in variis locis quotannis contingit, eo, ut opinor, fine, ut fideles, qui velut arida ligna fructum non faciunt et meditationem hujus mysterii, pro æterna ipsorum salute consummati, negligunt, ad fervorem excitentur. Etenim Gregorius Turonensis hac de re ita scribit: *Ferunt, ipsas coronæ sentes quasi virides apparere, quæ tunetsi videbantur aruisse foliis, quotidie tamen revirescere virtute divina.* De spina quadam, quam Maximilianus I hujus nominis Imperator euidam Ecclesiæ Ordinis S. Benedicti in Donaverda donavit, ita scribitur³: *Quotannis fere sexta feria Parasceves sanguineis rubeis quasi guttulis apparet.* In capite vero sequenti legitur⁴: *Spinam esse Rhodi, qua sacrificium Christi caput pupugerunt impii, que singulis anni in die eo, quo Christi passionis memoria in Catholica nostra Ecclesia celebratur, vidente populo floreat Monstratur ea in vase translucido ex vitro, ut admittatur aspectus, nec oculorum acies possit obtundi. Ante horam illam, qua Christus crucifixus creditur, nullam spina ipsa notionem præfert, non coloris mutatio, non ulla adjectio in ea visitur. Proximante tempore, rubore incipit et oculis omnium circumfusis atque cernentibus albus quidam flosculus ad verticem paulatim exsurgit, qui hora elapsa desinit et evanescit.* Subdit vero idem auctor: *Aliqua forte, et paria, et etiam forte majora sparsa, et disseminata mundo sunt, quibus et incredulis ad conversionem excitatio, credentibus vero ad per severantiam confirmatio jugiter oriatur, quæ qui non videt, cæcus; qui non audit, surdus est.* Multis igitur tepidis, et negligentibus Christianis illud merito improperari posse videtur⁵: *Si hæc in arido, quid in viridi?* Etenim spinæ, et ligna post mille sexcentos et amplius annos, in memoriam et honorem passionis Christi revirescunt, et miraculose florent: et nos, ad quos harum spinarum transfuscus est fructus, siccæ, et aridi omniq[ue] erga hoc mysterium vera devotione, et gratitudine vacui, et iannæ manebimus? Ludolphus Carthusianus modum docet, quo hoc coronationis supplicium aliqua saltem ratione recompensare valeamus; ait enim⁶:

¹ CANT., III, 41. — ² S. BERNAR., ser. 6 in parvis. — ³ GREG. TUA., l. I de Mirac. — ⁴ AUG. MAN., Hist. Sel. LVC., XIII, 31. — ⁵ LUDOL. CART., p. 2, é. 62.

« Documentum est, ut et nos conemur coronari spinis tentationum; qualibet enim tentatio nos impugnans, est quasi quedam spina caput mentis nostræ pungens, quam dum homo superat, spina illa cedit sibi ad coronam; unde quot spinas tentationum homo in hac vita sustinet et superat, tot gemmas pretiosas ad coronam suam comparat. » Et vero cum in Discursu VII hujus tractatus spinas, quæ caput Christi transfixerunt, peccata nostra fuisse clare probaverimus, consequens est, ut quot tentationes victuri sumus, totidem puncturæ in capite Redemptoris diminuantur.

8. — Hugo Cardinalis tria spinarum spirituallium genera distinguit, inquiens¹: « Est triplex genus spinarum. Primæ spinæ sunt concupiscentiæ carnales; secundæ mundanae sollicitudines; tertie mali cohabitantes. De primis dicitur, Gen., III: *Terra, id est, caro germinabit tibi spinas et tribulos,* id est, carnales concupiscentias. De secundis dicitur, Matt., XIII: *Qui autem in spinas seminatus est, hic est qui audit verbum, et sollicitudo sœculi illius, et fallacia divitiarum suffocant verbum.* De tertiis dicitur, II Reg., XXIII: *Prævaricatores quasi spinæ evelletur.* » Drogo Hostiensis aliud quoddam spinarum, sacrosancta Salvatoris tempora ferientium, genus his verbis insinuat²: « *Plectentes coronam de spinis ponunt super caput ejus, cum de rapina pauperum spineas ei divitias coacervantes, caput ejus ad regnum elationis efferrunt.* » Salvator noster in parabola de semine et seminante, divitias spinis assimilat, quasi dicere vellet, se in passione sua a divitibus avaris specialiter acerbiores recepturum esse dolores ob peccata ipsorum. Et vero verissimum esse novimus, quod causa impulsiva, ob quam Hebrei Christo mortem intulerunt, non fuerit culpa Christi vel delictum, siquidem ipsimet confessi sunt, dicentes³: *Quid faciemus, quia hic homo multa signa facit?* Sed sola causa fuit timor, ne ex eo, quod Christus ab omnibus agnosceretur et proclamaretur Rex Israel et promissus Messias, Romani id pati nolentes, irruerent in eos, omnibusque illos facultatibus spoliarent, propter quod dicit S. Augustinus⁴: *Temporalia perdere timuerunt.* Sub spinis communiter latitare solent scorpiones, serpentes, bufones, viperæ, aliaque similia animalia infecta et venenosa: per quod insinuatur, quod sub spinis divitiarum communiter omne genus peccatorum delitescat. Ac proinde si aliquod Salvatori nostro, harum spinarum puncturas patienti, afferre volumus refrigerium, moderari debemus inordinatum nostrum erga bona terrena affectum; nam ut S. Bonaventura ait⁵: « *Creatura non ob aliud perniciose*

¹ HUG. CARD., in Cant. — ² DROG. HOST., de Sacram. Dom. Pass. — ³ JOANN., XI, 47. — ⁴ S. AUG., tr. 49. — ⁵ S. BON., s. 3 in Dom. III post Epip.

« est amatori, nisi quia præponitur Creatori. » Nos spinas super caput Christi imponimus, dum bona temporalia et creaturas plus quam Creatorem diligimus. Spinæ materiales conculcamus pedibus, ne manus pungant; et tamen spinas spirituales, per quas inordinati affectus et vitia nostra denotantur, super caput Christi collocare audemus; videlicet manifeste convicti, quod plus divitias, voluptates carnales et anxias rerum terrenarum sollicitudines, quam honorem, gratiam et legem Dei diligamus. « A divitibus diademate spinæ neo coronatur, » inquit B. Laurentius Justinianus¹. « Sunt etenim divitiae spinæ acutissimæ, quæ rationale caput hominis pungunt et perforant, indeque sanguinem ebullire faciunt copiose. Incredibiliter divitiarum amor et terrenarum immoderata cogitatio facultatum, mentem sparagunt, dissipant unitatem, pacis bonum perdunt et amatores suos innumerabilibus delictis immergunt: juxta criminum quantitatem spiritualiter sanguis emanat; in sanguine quippe peccatum exprimitur dicente Prophetæ: *Libera me de sanguinibus Deus.* » Simon de Cassia similiter hoc punctum tangit, scilicet quod timor perdendi divitias Hebreos permoverit ad coronandum per ludibrium spinea corona Christum, ut vel sic Cæsari Romanorum persuadere possent, quod quando populus illi tanquam regi acclamavit, hoc illi præstiterit, tanquam regi scenico, seu comico, non vero tanquam vero regi. En verba Simonis²: « Mundi divitias ipse Salvator spinas appellavit, ac per hoc, quoniam Principes Judæorum, desiderio plus habendi ac sæcularia non amittendi, Christum usque ad coronam spineam perduxerunt; ut undique punctura consistenter in capite gloriose et pro dignitate regali, quam ex alto contulerat populo Judæorum, coronam spineam accepit in meritum. »

9. — Hugo Cardinalis hanc tradit moralitatem³: « Tot spinas in corona Christi plectunt Prælati, quot malos in ecclesiastica dignitate instituunt; quod autem mali spinae dicantur, patet II Reg., XXIII: *Prævaricatores, inquit David, quasi spinæ evelletur.* » Idem Hugo alibi habet considerationem: « Per coronam spineam cœtus ambitionis intelligitur. Caput Christi est ecclesiastica dignitas, id est, locus superior in corpore Christi, quod est Ecclesia. Quid ergo est corona spinea in Christi capite, nisi ambitiosi et avari in ecclesiastica dignitate? »

10. — Porro quantum Deo devota circa coronam Christi instituta meditatio placeat, ex sequenti in Annalibus Capuccinorum⁴ descripta historia colligitur. Etenim F. Isaias Mediolanensis novitios suos

¹ B. LAUR. JUST., de Triumph. Chr. agon. — ² SIMON DE CASS., l. XIII. — ³ HUG. CARD., in Matt. — ⁴ To. II, p. 1, an. 1566, n. 90 Annal. Cappue.

passionem Domini incessanter meditari docebat. Accedit autem, quod dum die quadam pater cuiusdam novitii, ad conventum accedens, ad communem refectorii mensam admisus fuisse, vidit filium, in quem saepius oculos defigebat, loco ciborum, qui dispensabantur aliis, nil nisi spinas manducare; id ipsum non parum admirans et indigne ferens, terminato prandio, querulosis vocibus F. Isaiæ proposuit, dicens: *Eccur, pater mi, dum ali novitii panem, pulmentum et alios salutares cibos manducant, filio meo nil aliud quam spinas ad manducandum proponitis? Cui optimus religiosus respondit: Falleris, Domine, filius enim tuus de iisdem cibis manducavit, quibus alii fruiti sunt; id quod ipsummet filium coram patre fateri fecit. Quia vero pater novitii hoc non obstante asserebat, se illum spinas manducantem oculis suis vidiisse; mox F. Isaiæ novitiorum Magister suspicari cœpit, quod res erat, scilicet sub hoc visu absconditum fuisse haud parvum mysterium; ac proinde novitium interrogavit, quidnam tempore prandii cogitasset; qui respondit, se toto illo tempore spinas in corona Christi implexas meditatum fuisse, indeque non corpus suum pavisse, sed animam. Dominus igitur huic viro hunc præstare favorem voluit, ut videre posset, qualis esset refectionis spiritualis, qua pascebatur ejus filius.*

DISCURSUS X.

DE CHLAMYDE COCCINEA ET PURPUREA, QUA CHRISTUS PER LUDIBRIUM INDUTUS FUIT.

IDEA SERMONIS. — 1. Judæi imposuerunt Christo in improrium chlamydem coccineam. — 2. Funiculus coccineus Rahab fuit figura coccinei chlamydis Christo impositæ. Chlamys coccinea designat opera cruenta Gentium. — 3. Purpura Christi significabat peccata humani generis. — 4. Chlamys purpurea præsagiebat passiones Martyrum. — 5. Christus in purpura deritus, operabatur salutem nostram. Vestis illa purpurea fuit tincta coco. — 6. In ueste illa purpurea designabatur excessivus Christi amor. — 7. Quomodo Ecclesiastici Christum illudant.

Chlamydem coccineum circumdederunt ei. Matth., XXVII, 28.

1. — Ecce tibi re ipsa verificatum, quod Sponsa de cœlesti Sponso suo perhibuit testimonium, dicens¹: *Dilectus meus candidus et rubicundus.* Candidus quidem, quia paulo ante Herodes illum ueste alba per ludibrium induerat. Rubicundus vero propter chlamydem purpuream, qua per ludibrium quoque fuit amictus. Verum quoque est, quod sequitur, scilicet: *Caput ejus aurum optimum.* At vero dices fortasse: ex quo caput ejus ex omni parte spinis circumdata erat, quomodo de illo

¹ CANT., V, 10.

dici potest, quod sit aurum optimum? Nimirum ostendit ei vestem rubeam, coccineam, sive purpuream. « In chlamyde enim coccinea designantur opera Gentium, » ut inquit Paschiasius¹, « cruenta, quæ charitate Christi mutantur in cocum bis tinctum; quia in coco charitas, qua induitur Christus, omnino exprimitur. » Hugo Cardinalis ad hoc mysterium alludens, milites Præsidis figuram fuisse dicit dæmoniorum, qui Christum suis spoliarunt vestibus, id est, populum Judeorum adeo sibi dilectum, totque abs se beneficiis auctum, ab eo abstraxerunt, vestiendo ipsum (licet vestimenti illius non intelligerent mysterium) chlamyde purpurea, id est, Ecclesia ex Gentibus congregata. Idem quoque Hugo observat, quod vestibus quibus illum antea in flagellatione et coronatione exuerant, eum postea pro cruce in montem Calvariæ bajulanda denuo induerint, ad significandum, quod Hebraismus in fine mundi ad Deum sit convertendum.

3. — *Nobis sacramenta salutis operabantur.* Purpura illa, qua Christus in humeris suis accinctus erat, etiam peccata significabat generis humani, quæ sibi expianda assumpserat; hæc enim sub coccini metaphora apud Isaiam delineantur²: *Si fuerint peccata vestra ut cocciunum, quasi nix de albabuntur; et si fuerint rubra quasi vermiculus, velut lana alba erunt.* Quando filii Jacob Joseph fratrem suum Ismaelitis vendiderunt³, ejusque vestem in sanguine hædi, quem occiderant, tinixerunt, eamdem sic sanguine conspurcatam vestem ad Jacob patrem suum afferentes, dixerunt: *Fera pessima comedit eum; vide utrum tunica filii tui sit, an non.* Porro per hanc feram pessimam Philo Hebreus invidiam intelligit, quæ Judæos, Christi secundum carnem fratres, instigavit, ut illum pro triginta denariis emptum, in Gentilium et Romanorum manus consignarent; sanguis autem hædi, in quem vestis illa intincta fuit, nostra denotabat peccata, quorum ingens pondus Salvator noster sibi assumpsit, ut pro illis *ex toto rigore justitiae* satisficeret. Unde videtur, quod æternus Pater merito interrogari potuerit: *Vide, utrum tunica filii tui sit?* Siquidem etiam Angeli pre stupore attoniti, interrogarunt, dicentes⁴: *Quare rubrum est indumentum tuum?* Porro Toletus aliam assignat congruentiam, dicens⁵: *Chlamys illa sanguinis habens colorem, peccata hominum, nomine sanguinis in Scriptura significata, repræsentabat, quæ super suos humeros et super carnem suam punienda transstulit.* In Libro Numerorum Deus Moysi inter alia præcepit, quod si quando altare ab uno loco ad alterum transferendum esset⁶, altare involverent purpureo vestimento. Porro Christus simul sacrificium erat et altare, super quo in monte Calvariæ, in expiationem peccatorum nostrorum, æterno Pa-

— **2.** — Porro indicium quod exploratores Hebræis Rahab dederunt, ut illud in communi urbis Hierichuntinæ exterminio videntes, domum ejus relinquerent illæsam, hoc, inquam⁷, *signum funiculus coccineus fuit; sed omnia in figura contingebant illis;* nam ut Origenes ait: « Illa coccinea chlamys mysteriorum erat coccinei signi, quod scriptum est in Jesu Nave, quod ad salutem suam habuit illa Rahab. Et in Genesi dicitur, quod factum est in uno filiorum Thamar, ad manum nascentis ut coccum alligaretur, in signum futuræ passionis Christi. Ergo et nunc suscipiens Dominus coccineam chlamydem in se, sanguinem mundi suscepit. » Porro Rahab meretrix et mulier gentilis, typus erat gentilitatis, quæ falsa numina adorabat; quam Salvator ad se convertere et salvare volens,

¹ LUC. BRUG., in Matt. — ² TOL., annot. 2 in Joan. — ³ S. BERN., de Pass. — ⁴ S. PASCH., ib. — ⁵ JOS., II, 48.

⁶ S. PASCH., ib. — ⁷ ISA., I, 18. — ⁸ GEN., XXXVII, 25. — ⁹ ISA., LIII, 2. — ¹⁰ TOL., ib. — ¹¹ NUM., IV, 13.

tri in perfectissimum holocaustum offerendus erat; hocque altare translatum fuit ab uno loco ad alterum, scilicet ab Anna ad Caipham, a Caipha ad Pilatum, a Pilato ad Herodem, ab Herode iterum ad Pilatum, atque insuper ad Calvariæ montem transferendum erat; quid igitur mirum, si purpura fuerit contextum? *Altare involvent purpureo vestimento.*

4. — *Nobis sacramentum salutis operabantur.* Simon de Cassia aliud quoddam hujus chlamydis detegit mysterium, a multis quoque aliis insinuatum; ait enim¹: « Altiori intellectu illa chlamys coccinea et purpurea, qua circumdatu in derisum a ministris pœnarum fuit, martyrum passiones præmonstrabat, quibus velut contracta chlamyde, quæ tantum fertur regibus apta, circumdandus erat, vertendo tamen in gloriam, quoniam purpurea erat. » Lacedæmonibus haec erat consuetudo, quod scilicet milites super armis defensivis vestem quamdam rubicundam ferre debabant, ne scilicet, videntes e vulneribus emanantem in magna abundantia sanguinem, illius conspicuus deterrerentur, aut animo desponderent. Atque ideo unum ex motivis, cur Salvator habitu coccineo vestiri voluerit, hoc fuisse existimo, ut fidelibus suis martyribus, imo et Ecclesiæ, quæ corpus suum mysticum erat, cuius ipse est caput, animum suggereret, ne sanguinem suum pro confessione fidei effundentes, terrore percellerentur. Unde S. Augustinus ait²: *Chlamyde coccinea induitur, quia sanguine martyrum suorum Ecclesia corpus ornatur.* Elias Cretensis commentator Nazianzeni ait³: *Purpureus color veros Imperatores admonet, ut promptis animis sanguinem suum pro subditorum salute fundant.* Porro, quod Christum attinet, hic quidem ad sanguinem suum pro salute nostra fundendum stimulo opus non habebat; et tamen hac purpura accingi voluit, ut nos ad sanguinem pro ipsius honore et salute nostra propria prodigandum, extimularet. Sponsus in sacris Canticis ait⁴: *Quid videbis in Sulamite, nisi choros castrorum? Quam pulchri sunt gressus tui, flia Principis!* Sieque per varias hujus corporis mystici partes discurrens, dum ad caput describendum pervenisset, inquit: *Caput tuum ut Carmelus et cornæ capitum tui sicut purpura regis vincta canalicibus; quasi dicere vellet: Caput tuum simile est monti Carmelo, capilli vero tui colore suo purpuram referunt regalem, qualis est quæ ostrearum sanguine elaborari solet.* Pro facilitiore autem hujus intelligentia, sciendum est, quod olim non aestimabatur tanquam purpura, nec talis nominabatur, nisi ea dumtaxat, quæ ex tintura sanguinis cujusdam pisces marini, qui purpura vocabatur, confecta erat. Ut autem vestis nœc melius

¹ SIM. DE CASS., I. XIII. — ² S. AUG., S. 41 in Appen. — ³ ELIAS GREF., in or. 3 Nazianz. — ⁴ CANT., VI, 12.

ab hoc sanguine tingeretur, sanguis ostreæ illius fundebatur in canales ligneos, intra quos lana purissima delitescens, coccineo tingebatur colore et ex hac lana texebatur pannus, qui purpura nomen obtinebat. Quia vero hoc genus ostreæ non nisi in mari Cyprio generabatur, idque in raro satis numero, consequens erat, quod hæc ornamenta sanguine tali tincta admodum quoque rara essent; ac proinde vestis illa solis Magnatibus competebat. Hoc igitur supposito, ut prefatum textum Cantorum interpretetur, dicendum est, quod per caput intelligatur Christus: *Caput Ecclesiae Christus;* per canales autem, Christi vulnera intelligi possunt; per tinturam vero purpuream, Christi sanguis; per capillos denique martyres designantur. Hæc autem vestis purpurea sanguinis præfigurabat effusionem, qui a corpore ejus mystico in progressu sæculorum, per tyrannorum adversus Ecclesiam excitatas persecutions, fundendus erat: Ecclesiam namque Apostoli proprio suo sanguine stabiliverunt; unde ipsam canit: « Isti sunt, qui viventes in carne, plantaverunt Ecclesiam sanguine suo. » Nahum Propheta olim prædictus¹: *Clypeus fortium ejus ignitus, viri exercitus in coccineis.* Primi enim Christiani, amore erga Deum succensi, velut scutum quoddam facti sunt, quod Ecclesiam et fidem ejus defendit; ad hoc vero ab hac purpura corroborati fuerunt. Septuaginta legunt: *Arma potentia ejus ex hominibus.* Et ubi Vulgata nostra legit: *Virи exercitus, ipsi vertunt: Virи fortes illudentes in igne.* Sic enim S. Laurentius, S. Vincentius et toti alii insignes heroes, ex mediis flammis tyrannos deridebant. S. Hypolitus gradiebatur super ignitis carbonibus, ac si roseis floribus inambulasset. Paginus legit: *Clypeus ejus rubefactus est.* Unde Salmeron ait²: « Designat præterea chlamys illa sanguinem, per totum mundum a martyribus pro eo vestiendo et ornando effundendum. »

5. — *Nobis sacramentum salutis operabantur.* Idem Salmeron sensum litteralem hujus purpureæ, qua Christum induerunt, exponens, inquit: « Romani ad eos, quos reges salutassent et appellassent, togam purpuream mittebant, qua induerentur. Hic autem in derisionem factum est, quasi Senatus, populusque Romanus illi, ut regi, regium insigne misissent; et tamen hac derisione non obstante nobis sacramentum operabantur. » Nam ut S. Ambrosius ait³: « Chlamydem autem coccineam induit a militibus, et purpuream tunicam, in altera designans martyrum palmas, in altera regiae potestatis insignia, quod caro ejus fusum toto orbe terrarum sanguinem esset suscepta pro nobis et passio regnum paritura pro nobis. » Communior tamen opinio, ut S. Athanasius ait⁴, est quod unica tantum vestis fuerit, qua

¹ NAH., II, 3. — ² SALM., T. X, tr. 30. — ³ S. AMBR., I. X in Luc. — ⁴ S. ATHAN., de Pass. et Cruce.